

2021-10-28
S2021/07149 (delvis)

Socialdepartementet

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

Uppdrag om kunskapsstöd gällande assistansersättningen

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Försäkringskassan att ta fram ett kunskapsstöd gällande assistansersättningen som kan ge handläggare vägledning och stöd i arbetet med att dokumentera behov och göra bedömningen av behov mer begriplig för den enskilde. Denna kunskap ska utgöra stöd för myndighetens pågående arbete med att, inom gällande lagstiftning, utveckla handlägningsprocessen för assistansersättning. Stödet ska bidra till en handläggning där integritetsintrånget för enskilda blir så litet som möjligt utan att kvaliteten i utredning och beslut försämras.

Försäkringskassan ska när uppdraget utförs samverka med Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Funktionshindersorganisationer ska hållas informerade under arbetets gång.

Försäkringskassan ska senast den 30 juni 2022 lämna en skriftlig redovisning av arbetet till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Redovisningen av arbetet med uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Närmare om uppdraget

Av utredningen Översyn av insatser enligt LSS (SOU 2018:88), LSS-utredningen, framgår att Försäkringskassan idag gör en noggrann utredning för att avgöra om en person har rätt till assistansersättning med en beräkning av tidsåtgången för varje behov i minuter. De ingående tidsberäkningarna som idag sker är en följd av dels villkoren enligt 9 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS, dels den gräns i

tid som avgör om insatsen personlig assistans ska ges som ett beslut enligt LSS, eller i form av assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), SFB.

LSS-utredningen och Inspektionen för Socialförsäkringen (ISF 2015:9, Assistansersättning) pekar på att assistansanvändare upplever utredningar om deras integritetsnära behov som alltför närgångna. Samtidigt är det av stor vikt att utredningarna håller en hög kvalitet så att de varken leder till att Försäkringskassan felaktigt avslår eller felaktigt beviljar assistansersättning.

Försäkringskassan har inlett ett arbete med att, utifrån gällande lagstiftning, utforska om det är möjligt att förändra metoden för utredningen för att underlätta för den person som ansöker om rätt till ersättningen och samtidigt ytterligare utveckla och effektivisera myndighetens handlägningsprocesser. Kunskap om hur tidsåtgång för olika hjälpbehov, som ingår i de grundläggande behoven, ser ut på generell nivå bör kunna tjäna som ett underlag för Försäkringskassans arbete med att utveckla handlägningsprocessen i syfte att göra utredningen mindre krävande och ingående för den sökande, utan att för den skull försämra utredningarnas kvalitet.

Regeringen ger därför Försäkringskassan i uppdrag att vidareutveckla sitt arbete och ta fram kunskapsstöd för handläggare i arbetet med att bedöma och dokumentera enskildas behov av personlig assistans. Syftet med kunskapsstödet är att ta fram rutiner för verksamheten som bygger på bästa möjliga kunskap och erfarenhet och kan bidra till att myndighetens bedömningar och beslut blir mer transparenta och begripliga för den enskilde. En utgångspunkt i uppdraget kan vara WHO:s klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, ICF, som utgår från hur personer fungerar i det dagliga livet genom att känneteckna funktions-tillståndet respektive kontextuella faktorer. En annan utgångspunkt kan vara SBU:s kartläggning av kunskapsläget inom området funktionstillstånd och funktionshinder (SBU 2017/911).

Bakgrund

Regeringen har tillsatt en utredning för att utreda ett samlat huvudmannaskap för den personliga assistansen. Syftet med utredningen är att åstadkomma en ändamålsenlig reglering som skapar långsiktiga och stabila förutsättningar för en insats av god kvalitet och som präglas av hög rättssäkerhet och möjligheter till uppföljning och kontroll.

Det finns svårigheter som är förknippade med bedömningen av stödbehov för rätten till personlig assistans och det lyfts ofta fram av de assistansberättigade att bedömningen kan vara integritetskränkande. Regeringen anser därför att det finns skäl att se över hur ett kunskapsstöd kan utformas som kan ge handläggare vägledning och stöd i arbetet med att dokumentera behov och göra bedömningen av behov mer begriplig för den enskilde. Regeringen aviserade i direktivet till utredningen om ett statligt huvudmannaskap att ett myndighetsuppdrag ska lämnas om kunskapsstöd för bedömning av rätten till assistansersättning. Uppdraget ska i enlighet med direktivet redovisas senast i juni 2022.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Johanna Mattsson

Kopia till

Socialstyrelsen